

Előfizetési árak:
 egész évre 8 kor., félévre 4 kor.,
 negyedévre 2 korona.
 Egyes szám ára 16 fillér.
 Hirdetések mértékelt árai szerint.

A lap megjelenik minden oad-
 törtétőn.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 Bova a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Keziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal: István-utca 9.
 Bova a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési pénzek küldendők
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVŰ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Kérelem a magyar nemzethez.

Az a maroknyi tősgyökeres magyar nép, mely a keleti Kárpátok tövében századok óta védelmezte a magyarság ügyét; az a székely nép, mely a nemzeti jog lobogója alatt erős karral, a szív bátorságával és a faji önértés historiai öntudat büszkeségével Hunyadi János törökverő harcaiban kivívta a székely szabadságot; az a székely nép, mely a Bocskay, Bethlen Gábor és legutóbb legendaszerű hősnök, Bem tábornok legkedvesebb katonája volt: *nem talál munkát e hazában és száraz kenyere családjá számára.*

A méhkas, mely másfél ezer esztendőn keresztül e maroknyi népet a sötét századok hullámveréseiben fentartotta, megtélt. Belőle új rajok tódulnak ki. A szegény nép keletre és délre megy: Oláhországba, hogy kenyeret keressen magának és családjának. *Ott aztán elzúlik, elnemzellenedik.*

Hivatalos adatok mondják, hogy az utóbbi 10 év alatt a bérczes székely hazában, a 204 □ mérföldnyi területen élő 450.000 székelyből 50.006 székely vett örök bucsút hazájától, hogy családjá részére idegen népek durva munkájából keresse meg a mindennapi kenyeret. Ezért husz éve hangzik a panasz, a jajszó a Székelyföldről. Történetek is kísérletek, hogy a magyarságnak ezt a századok óta ledönthetetlen bástyáját és mentővárát, mely erős, mint az a sziklaláncolat, mely festői szép völgyeit,

aranykalászos rónáit köríti, megmentésük az elkallódástól, elpusztulástól és a székely nép nemes tulajdonságait, ősi erényét, családalkotó hajlamát értékesítsük a haza javára.

Felujul lelkünkbe a székely nép verőfényes gyermekkorából fenmaradt szép rege, mely Csaba vezérnek a székely nép megmentésére a Hadak útján való ismételt megjelenését meséli el. Legyen a magyar nemzet szíve verésének dobozása és segítő kezének áldást hozó melegsége megújodása Csaba vezér regéjének s jelenjünk meg újból Csaba vezér hadaiként székely véreink megmentésére a csillagos égen és vigyünk segítséget arra a földre, hol a kék égboltozat a székely havasokkal ölelkezik.

Hiszen a székely népben a tipikus magyar szellem őseréje szól felénk s a Székelyföldben egy, még nem is sejtett világ csodás tündérkertje tárul fel előttünk. Mindakettő hivatva van megteremkenyíteni a magyar elmét, hogy teremjen magyar erkölcsöt s teremtsen magyar műveket.

A ruthének és más idegenajku hazai népek felsegélésére már milliókat áldoznak, azonban hazánk történelmi dicsősége élő tanujának, szabadsága megvívójának megmentésére az időt még nem tartják elérkezettnek. Mi azonban a kik mindennap látjuk e művelt, jólelkű, szorgalmas nép pusztulását, meggyőződünk arról, hogy itt az utolsó és végső perc, melyben a székelyeket és a Székelyföldet még megmenteni lehet.

Itt az idő, hogy e népnek eszét, erejét, szorgalmát, ügyességét s iparüzésre alkalmas természeti viszonyait sürgősen értékesítsük, mert a kívándorló székely nép helyébe érzésben és fajszeretetben idegen nép tódul be. *Nem sok idő kell, hogy Magyarország keleti védőbástyáján: a Székelyföldön idegen érzésű lakosság engedje lehanyatlani az ősi dicsőség lobogóját.*

Az összes székely társadalmi tényezők támogatásával és segítségével ezért országos székely mentő akciót indítottunk, melyben részt kell venni minden magyar embernek, a ki hazája történelmi múltjéért lelkesedik és a magyar faj megerősödését szívében hordozza. Nem idegen ajku népért állunk sorompóba, hanem a mi véreinkért, mely a multak harcaiban számtalanszor vértett érettünk s órálló hivatásban ezer esztendő óta mellével fedezi Magyarországot a kelet felől jövő támadások ellen. Annak a népnek kérrünk minden magyar embertől segítséget, mely a létért való küzdelem kereszt-tüzében sokszor vérét hullatta, annyiszor veszteséget szenvedett s többször majdnem kiirtatott s mely mindannyiszor feltámadott, megerősödött s a retenthetlen bátorság, szabadságszeretet s önbizalom képviselője lett a költők énekeiben s a magyar nép közmondásaiban.

Csaba vezér hadainak ősvénye ott fehérlik a magyar ég boltozatán. Tehát nyitva még a *Hadak útja*! A hazafias

A merev szemű nő.

A bolt ajtójában ült egy széken lovalgolvva Gusztáv ur s közömbösen nézte, a mint finom ködben le kezdett szállani az est Párisra, mely egészen látható volt ezekről a montmartrei magaslatokról. Egyenkint látta eltűnni az emléksobrokat az ég leple alatt s majd itt, majd ott feleslamlani a gázlángok fényét, mint megannyi kajánul tünöző lidérczet.

De felrázta őt hiu merengéséből, melyben a nap fáradozaitól kimerülve ringatózott, egy ember, a ki rövid spanyol galléroköpenyegbe burkolózva, homlokát széles peremű kalap alá rejtve, megérintette a vállát és nyers hangon, idegen kiejtéssel kérdezte tőle:

— Fodrász az ur?

Felugorva, professzionális mosolylyal az ajkán, felelte Gusztáv ur:

— Szolgálatára.

— Eljönne ön most tüstént megfésülni egy nőt, a ki itt lakik a közelben?

— Nagyon szívesen.

— Ugy, hát induljunk.

Gusztáv bement a boltba, kabátot kapott magára, értesítette a feleségét, vette a műszereit és követte az idegent.

Nem messze, egy zsákuteza fenekén behatoltak egy ódon épületbe, mely egészen inogni látszott az évek terhe alatt, melyek megfeketitették a köveit.

Egy szűk lépcsőn felhaladva, a negyedik emeleten, az idegen elővett egy csomó kulcsot, kinyitotta az ajtót és belépett, először intézkvén elindulásuk óta a szavat Gusztávhoz:

— Jöjjön be szaporán!

Az előszobán áthatolva, egy szobába léptek, melyet mindenfelé elhelyezett karosgyertyatartókban égő számos gyertya világított meg s mely különös alaku butorokkal volt beburkolva.

E szalon közepén egy fiatal nő szabályos arcvonásokkal, nagy fekete szemekkel, melyek olyan nagyok és merevek voltak, hogy porcellán szemeknek látszottak, sápadtan, hogy azt hitte volna az ember, hogy minden vér elhagyta az ereit, ült egy karosszékekben, mereven, mint valami bábu.

Sűrű fekete haj omlott alá az elegáns mályvaszínű surah-pongyolára, a mely rajta volt.

Gusztáv udvariasan meghajította magát és szólt:

— Látom, hogy nagysád vár, ime rendelkezésére állok.

De a halvány nő nem felelt még egy fejmozdulattal sem.

— Ah! — gondolta, — a hölgyecske rá tartós; se baj!

Es a nélkül, hogy tovább foglalkoznék vele, kibontotta a tokját. Annyi nővel volt dolga, annyit fésült már, mióta boltot nyitott, barnát, szőkét, vöröset, rátartósakat, barátságosokat, tartózkodókat, hogy éppen nem ütődött meg s egész könnyedén alkalmazkodott az illetőhöz, esvegett avagy néma volt a körülményekhez képest.

A hajművész legelőbb is végig simogatta

kezével a haját, a tenyerében mérlegelte s megtette szokásos bókját:

— Sohasem láttam ilyen szép haját, mint a nagyságáé.

A legmögörvábbak is meg szokták köszönni ezt a bókot, legalább egy röpke mosolylyal. Azért is bámolván rajta, hogy a nő közömbös marad, kényszeríteni akarta őt, hogy megszólaljon:

— Hogyan fésüljem a haját? ... Kimenőre, avagy estélyre?

A férj élénken előlépett:

— Estélyre.

Gusztáv erre minden további szó nélkül belevágta a bontó fésüt a hajba.

A férj, egy kis szögletes képű sárgás bőru ember, apró fényes fekete szemekkel, mint két tintacsópp, a nélkül, hogy a fodrász jelenlétével törődne, elkezdte beszélni, hogy mivel töltötte a napot.

— Tudod, felkerestem Amigót; aztán beszóltam Salazar del Fuentehez; a gazember megint talált rá ürügyet, hogy meg ne adja pénzemet ... Találkoztam Mercedes Argonisa szenorítával, a ki meghívott bennünket ebédre ... Természetesen nem fogadtam el.

De a fodrász rémült sikoltása, ki egyuttal hátra ugrott, — félbeszakította.

Magából kikelt arczal, remegő hangon hebegte Gusztáv:

— Meg ... megérintettem a homlokát, hideg ... egész hideg!

A férj nagy haraggal rákiáltott:

— Hallgasson és folytassa a dolgát!

Mikor pedig Gusztáv habozott, egészen megzavarodva az érzett benyomástól, az ismeretlen dühbe jött:

áldozatkészség meleg szeretete vigye el ez uton a mi segítő áldásunkat, hogy e mentő akció révén ragyogja be a Székelyföldet a boldogság napja, aranyozza meg népét a jólét öröme, sarjadjon bárázdáin új élet s a merre székely szót ringat szárnyain a szellő, az öröm és szabadság vig dala zengjen.

Mentő akciónknak ezzel a fohászával keresünk meg mindenkit, hogy ebben a nagy és fáradságos munkánkban segítségünkre legyen s a székely honmentés sikerében részt venni siessen.

A legkisebb adomány nagy ezélok elérésére segít. *Tehát adakozzék mindenki, mert minden adomány az országának, a nemzetnek kamaloz.* Most az egyszer legyünk nagylelkűek és bőkezűek, hogy a hazafias magyar társadalom e honmentő munkája is eredményes legyen!*)

Az E. K. E. székely-kongresszusi előkészítő bizottság gyűlésének nevében és megbízásából.

Br. Feilitzsch Arthur Radnóti Dezső
orsz. képvis., elnök. főtáskár.

*Az adományok az E. K. E. székely kongresszusának címére Kolozsvárra (Jókai-u. 9. sz.) küldendők. Egy gyűjtőre különben községünk eljárásgánál is léteznek s így a hazafias adományok ott is átadhatók. Szerk.

Különböző vélemények.

Az „Ujpesti Közlöny“ legutolsó számának „Tiszta ország“ című vezércikke komoly véleménykülönbségeket idézett elő szerkesztőségünkben. — Belmunkatársaink egyik részének a „Tiszta ország“ elolvasása után az a véleménye, hogy e cikk Pálfordulást jelent az „Ujpesti Közlöny“ életében: hogy hátat fordított mindennek, a mi ellenzéki s hogy e cikk közlése után más nem is lehet, mint szabadelvű kormánypárti. Szerkesztőségünknek ez a része „Az Ujpesti Közlöny mint koronatanu“ című cikkben adott a Pálfordulás illetőleg az „Ujpesti Közlöny“ irány- és elvváltozása fölötti örömeinek kifejezést. Belmunkatársaink másik részének a „Tiszta ország“ elolvasása után az a véleménye,

hogy ezt a 18 próbás szabadelvű párti cikket, egy kormánypárti lapból kioltották s olvasatlanul kinyomatták az „Ujpesti Közlöny“-ben, amelyben különben is gyakoriak a következetlenségek. Szerkesztőségünk ez a része az „Ujpesti Közlöny“ című cikkben adott kifejezést meggyőződésének. Szerkesztőségünk melyik részének lesz vajjon igaza?

Az „Ujpesti Közlöny“ mint koronatanu.

A lezajlott választások tisztasága és a szabadelvűség diadala mellett elsőrendű koronatanu az „Ujpesti Közlöny“, amely utolsó október 13-iki számának „Tiszta ország“ című vezércikkében a következőket írja:

„A magyar nép megválasztotta képviselőit, megválasztotta igaz meggyőződése, politikai hitvallása és rokonszencé szerint“.

„A kuriai bíraskodásról szóló törvény nagyszerűen megtette hatását — tiszták voltak ezek a képviselőválasztások, ... gyönyörűsége telhetik minden jóérzésű hazafinak e választás lefolyásában és eredményében“.

„Mint a tenger nemtője a zajongó hullámokból, oly tisztán emelkedett ki a választás zürzavarából a szabadelvűség“.

„Az eszmének nem kell hivatalos támogatás, az ott él a magyar választóközönség szívében s minél szabadabban járulnak a polgárok az urna elé, annál dicsőbben nyilatkozik meg“.

„Ime, ezt bizonyítja a most lezajlott képviselőválasztás. Legalább kétszáz ezerrel több szavazat adatott le most, mint öt esztendő előtt és csaknem ugyanannyival többben segítettek diadalra jutni a szabadelvűség zászlaját. Soha hatalmasabban és közvetlenebbül be nem bizonyult még az a tény, hogy a magyar nép szabadelvű, ... mint most“.

„A tiszta választás tiszta országot teremtett, nem telik bele sok idő, gyökeresen meg fog változni minden, a mi a régi idők visszacsúszásképpen maradt meg. Le fognak omolni a hástják, melyek még utját állják a tiszta szabadelvűség érvényesülésének; ez a választás döntötte meg e hástjákat. S jön egy idő, egy boldogabb, egy szebb, a jog, törvény és igazság ideje“.

„Magyarország népe meg lehet elégedve a választás eredményével. Jól választottunk!“

Midőn az idézett sorokat az „Ujpesti

Közlönyben“ olvastuk: öröm szállotta meg lelkünket.

Örülünk annak, hogy az „Ujpesti Közlöny“ nem osztja eddigi pártjának: az ujpesti függetlenségi pártnak a választásokról táplált nézetét. Örülünk annak, hogy az „Ujpesti Közlöny“, amely kilencz éven át a függetlenségi s Ugron-féle pártnak volt Ujpesten a zászlótartója — gyökeresen megváltozott, s lerázta magáról mindazt „a mi a régi idők visszacsúszásképpen maradt meg“.

Csak lobogtassa bátran az „Ujpesti Közlöny“ tovább is a szabadelvűség zászlaját, mert Magyarország jövőjét csak a szabadelvűség biztosítja s csak a „jog, törvény és igazság“ szabadelvű kormánya tarthatja fenn.

Hogy az „Ujpesti Közlöny“ ezt belátta: az dieséretére válik, s a dieséretből diesőség lesz, ha a szabadelvűség zászlaját bátran és kitartóan fogja tovább lobogtatni.

Üdvözljük az „Ujpesti Közlönyt“ az igazi szabadelvűek táborában.

Az „Ujpesti Közlöny“

Mindaddig rá se hederítettünk az „Ujpesti Közlöny“ címmel nyomtatott papirosra. Az utóbbi időkben azonban kezdett ijeszgetni, legutóbbi számával pedig valósággal megrémített bennünket. Annnyit tudtunk erről a papirosról, hogy a mennyiben s a mikor a politizálást megengedhette magának, mindenkor erősen verte a dobot és a mellét a szűkebb értelemben vett függetlenségi elvek mellett s az ujpesti függetlenségi elveket valló polgárok tényleg a saját külön organumuknak tekintették őt.

Mielőtt tovább mennénk, gratulálunk nekik ezen jól megválasztott organumukhoz! És különösen gratulálunk az ő organumuk legutóbbi számában lenyomatott vezércikkféléjéhez. Viszont elfogadjuk mindenkitől, ha velünk szemben igaz részvétét fejezi ki, mert érezzük, hogy a szabadelvűség fényes diadalának magasztalásában bennünket, a kik lapunk első betűjétől kezdve a mai utolsó betűig következetesen a szabadelvűség hirdetői voltunk, tulton-túl liciztál.

— Nos, siet mindjárt, vagy eldöngetem a botommal!

Ettől a fenyegetéstől megrémülve közelített Gusztáv a nőhöz és a halántékaira fagyott verejtékekkel folytatta munkáját.

Szép fonatokba szedte a hajfürtöket, megcsinálta a frizurát, aztán sietett az ajtó felé, mikor az idegen egy kézmozdulattal megállította.

— Fogja, itt van ötven frank a fáradságaért. Most pedig meg fog esküdni, hogy meg nem mondja senkinek, a mit látott s hogy holnap is eljön, különben — és forgópisztolyt szegezve rá, hozzá tette — különben megölöm ont.

Gusztáv, kinek csak egy vágya volt, hogy minél előbb menekülhessen ebből az átkozott barlangból, ellenmondás nélkül elmondta a kívánt esküt és menekült.

Három nap óta, az éj beálltával ismétlődött ugyanez a jelenet. És Gusztáv minden új látogatásra mélyebb benyomást nyervén olyan ideges lett, hogy ő maga is aggódni kezdett. Örökösön ott ült előtte, némán és mozdulatlanul, a porézellán szemű különös nő. Ugyan ki lehetett, bábú-e vagy halott? Bábú? de hát az a hideg arc, melyet megérintett, határozottan bűv volt. Halott? nem maradt volna ilyen mereven.

Es tépte kétségbeesésében gondosan bodfózott haját s kérdezte magában, vajjon nem egyikét előtte át ama fantasztikus történeteknek, melyeket gyermekkorában hallott, melyekben a jó vagy rossz szellemek megtestesülve eljárnak megvilágnizni vagy megbüntetni az embereket elkövetett tetekért.

Es kérdezte magát, bevallotta, hogy

számtalanszor engedett a foglalkozásával járó kísértéseknek, udvarolgotott szép nőklenseinek, sőt sokszor szenvedélyes esőkokat is lehelt oda nyujtott homlokaikra. Nem a házastársi hűség valamely bosszúálló démonával van-e most dolga, a ki bűnhődésül a megszegett esküért, most kényszeríti őt, hogy fésülgesse a hidegvérű nőt?

Ez a gondolat dühvel töltötte el, főleg mikor a neje kérdezte szótlanúsága, busongása okát, de félt megvallani a fantasztikus történetet, a melyben pár nap óta szerepel, pedig úgy hitte, hogy nem lenne annyira fájdalmas rá nézve, ha beavathatna valakit titkába.

Mindazáltal a délután folyamán, a szép tavaszi napon, mely odanevetett a boltja elébe, vigan játszadozva a békateknős fésűkkel és az álhajaikkal, melyeket bearnyozott, némi esendőt érzett Gusztáv a lekébe szállni. És megint csak dudolgotni kezdett, mint annakelötte, mikor egy urinó lépett a boltjába.

— Szeretném felfodroztatni a hajamat.

A hajművész meghajította magát. De a mint a nő helyet foglalt és hosszú teketé haját kibontotta, Gusztáv érezte, hogy hirtelen rosszullett szállja meg. Talán ő volna az, a ki nem érve be az esteli kiuszenvedéssel, most eljön nappal is gyötörni őt?

— Hogyan fésüljem nagysádat? — kocz-káztatta meg mindamellet.

— Estélyre.

Kellemetlen hideg borzongatta végig a hátát.

Estélyre ... mint a másik! ...

De a vágy, hogy huszonöt sout keresen, elfojtotta rómaiületét s minden remegése

daezára elkezdte bontani a haját. Hirtelen a mint éppen sikerült neki meggyőzni magát róla, hogy ez a nő bizonyosan ott lakik a közelében és hogy nem áll semmi összeköttetésben a zsák-uteza különös lényével, a nő egész természetesen megjegyezte:

— Különös dolog, néhány nap óta folyvást hideg a homlokom, olyan hideg, hogy aggódni kezdek miatta.

A borbély egy hirtelen ugrással a boltja háttérében termett, az arca viaszszárga volt, fogai vaczogtak. A holgy, hátra fordulva, meglepetten kérdezte:

— Nos, mi lette önt?

A borbély pillanatra esendőt igyekezett parancsolni didergő tagjainak, de gyáva-sága nem engedte, hogy közeljék többé ehhez a nőhöz, ki most már nem engedett neki nyugtot; ezt hebegte tehát:

— Bocsánat, én beteg vagyok.

— Milyen kellemetlen ... Hozza rendbe legalább a hajfürtjeimet.

— Nem, nem: éppen a nagysád hajának érintése tesz beteggé.

A nő ránézett, aztán hirtelen, a nélkül, hogy időt venne magának legalább a kalapját feltenni, elmenekült. Nagy Isten, minő veszély fenyegette; ez a fodrász örült.

Igen, kétségtelen, ennek a nőnek a me-nekülése kellemetlen mende-mondákra adhat alkalmat és sokkal komolyabb figyelmeztetés, semhogy le ne vonja a következtetéseket belőle. Ezután, nagyobb biztosság okáért, nem megy többé a hallgatag nőt fésülni s nem gondolván többé gyermek-kora fantasztikus meséire, visszanyeri lelke nyugalmát.

De minden komoly elhatározása daezára,

A szégyen pirja ült az arcunkra, mikor a papiros „Tiszta ország” ezikkét előtűnk felolvasták. Be kellett látnunk, hogy a mi ezikkünk, mely szintén a választásokról szól, a „Tiszta ország” ezikk mellett eltöppöl. Azt mondja a ezikk: „Magyarország népe meg lehet elégedve a választás eredményével. Jól választottunk.”

Vajon mit szól ehhez Olay Szilárd, a kit nem választottunk meg, s a ki mellett a papiros kiadótulajdonosa Olay programbeszéde alkalmával valami mérleg két serpenyőjéről mondva mesét, nagy vehementiával szónokolt?!

Mit szólnak az újpesti „Függetlenségi és 48-as párt” vezérférfiai a ezikkben foglalt eme kijelentéshez: „győnyörűsége telhetik minden jóérzésű hazafinak a választás lefolyásában és eredményében?”

Szó se lehet róla: a mi abban a ezikkben meg van írva, az mind igaz, nagyon jól, kitűnően meg van az írva, mint minden oly ezikk, melyet már lenyomatva kapnak a vidéki lapok onnan, a hol azokat gyártják, s ha mindazok, a kik azt a papirost saját organumuknak tartják, a ezikk tartalmát magukévá teszik, annak mi szívből örülünk. Másrészt be kell teljes őszinteséggel vallanunk, hogy az a papiros, újabb fordulatával belénk a féltékenységi ördögi esirájának magvát hintette el. Mi lesz velünk, ha az „Újpesti Közlöny” ezentul mindazt, a mit mi akarunk mondani, egy hanggal magasabb tenorban küntöli szét a községben? Mire való leszünk akkor mi? Semmire. Beesukhatjuk a szerkesztőségi boltot. Ezen tanakodtunk éppen, a mikor eszünkbe jutott, hogy az „Újpesti Közlöny” a következetesség fogalmát soha nem ismerte. Hallottuk már, hogy egy és ugyanazon számában az egyik hasábon dicsőített valamit, a másikban ugyanazt a sárga földig lehordta. Az egyik számában hozott közlemény íróját, belmunkatársát, a reá következő számában kiméletlenül, durván desavualta stb. Hátha ugy lesz ez a legutóbbi számban is? Nézzük csak! Nini! Ejnye no! A választásban megnyugszik és a békét prédikáló ezikket magában foglaló oldalon hamarosan szembeötlik egy másik közlemény. A címe: „Kik szavaztak Gödöllőn.”

a mint a nap aláhanyatlott, elméje elborult s a mint a város egészen árnyékba merült, saját magát is ijesztő feketében látta. Függetlenségi eltökéléseiből nem maradt semmi, mint mély aggodalom a bosszuálló démon jövelele miatt, a melynek, mint érezte, nem bír ellenállni. Azért is, a mint a spanyol megjelent s egyszerű intéssel hívta őt, egyetlen tagadó szó nélkül, lehorgasztott lövel követte.

Mint minden este, ott ült a fiatal nő a különös butorzatú szobában, az ő érzéketlen mozdulatlanságában, élettelen nagy szemait a semmiségbe meresztve. Ezer gyötrelmek közt, annyira félt a fagyos bőrt érinteni, végezte a dolgát, míg a férj ledarálta a nap eseményeit, kérdéseket téve, a melyekre legott ő maga adta meg a feleleteket.

A mint a frizurának vége volt, mint rendszeren, Gusztáv ötven frankot kapott, megtoldva azzal a fenyegetéssel, hogy megölik, ha elárulja a titkot, mire elmenekült.

Még inkább elszomorodva, mint a megelőző látogatások után, mielőtt hazatért volna, járkalni akart a borbély egy kisére, remélve, hogy egy séta az üde esteli légen lecsillapítja a lázát.

Félórán ezáltalán bolyongás után a néptelen utcákon, melyek éjjel magas, hallgatag házak által szegélyezve, még szűkebbeknek látszóttak, csaknem egészen lecsendesülve tért haza, mikor a boltba érve, hol a városnegyed összes fejei hagytak egy kis hajlat, fényűző ördög hallatott.

Egy karosszéken, hátat fordítva neki, várta őt a vezetésű, mozdulatlanul és egyenesen.

Kiáltására hátra fordította a fejét. Ekkor

Nines ugyan kommentár füzve ahhoz a közleményhez, mert a főmunkatárs a kommentárt nem kapta meg kész lenyomatban, mindazáltal azért érdekes, mert hozta azok nevét, a kik Volfner Tivadarrá szavaztak és bizonyos ezélatossággal cursiv betűkkel nyomatta ki azok neveit, a kik a megelőző választáson a függetlenségiakkal szavaztak.

Eltéktelve attól, hogy a névsor hiányos, hol van itt a következetesség? Egy és ugyanabban a számban békét hirdetni és bujtogatni, — mi ez? Hohó, hiszen ezen nevetni lehet! Mit ijedezünk hát mi? De menjünk tovább. Ugyanezen számban tomjénezi (kétségkívül az első ezikkért) még az ő támogatóit azzal, hogy a „gödöllői mandátum megtámadása” feliratu hírében tündetőleg lenyomatva a „Magyarország”-ból kiollózott képtelenségeket, a mikről teljesen meg van győződve, hogy nem igazak. Kérdezzük ismételve: van-e a következetességnek egy szemernyi látszata is az „Újpesti Közlöny” papirosán? Olvasóink bizonyára nevetnek, hogy ezt a kérdést felvetjük. Mi a mosolyokat elértjük. Rémülettünk alábbhagy, a boltot nem esukjuk be, s nyugodtan haladunk tovább a magunk utján, azon az uton, a melyet választottunk és melyről fennállásunk óta le nem tértünk soha.

H I R E K.

Pestvármegye közgyűlése. Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye törvényhatósági bizottsága f. évi október hó 14 és 15-én tartotta meg évnegyedes közgyűlését Beniczky Ferencz v. b. t. t. főispán elnöklele alatt. Az évnegyedes jelentések felolvasása és tudomásul vétele után az alispán előterjesztette, hogy a vármegyei választott törvényhatósági bizottsági tagok felerésze — a törvény értelmében — most kilép, s ezért kérte, hogy az új választás határidejét a közgyűlés tűzze ki. A közgyűlés határozatához képest a választás f. é. november hó 13-án lesz.

A központi választmányok új tagja: Szabó Géza vármegyei aljegyző, a kit Pestmegye törvényhatóságának közgyűlése a Halász Orbán halálával megüresedett helyre f. é. október hó 14-én választott meg.

A BUR. villamos vasut terület átengedési szerződéseinek összhangzásba hozatala tárgyában szaktanácskozmány vol f. é. október hó 11-én a kereskedelemügyi mi-

nisteriumban, az összes illetékes tényezők részvétele mellett. A szaktanácskozmányt miután a terjedelmes anyagot a kituzott napon le nem tárgyalhatták f. é. október hó 18-án folytatni fogják.

Az előjárósági választást megtámadó kérvény sorsa. A mult év végén lezajlott újpesti előjárósági választást — a kisebbségben maradt ellenzék kérvénynyeltámadta meg. Pestvármegye közgyűlése f. é. október hó 14-én foglalkozott e kérvénynyel s a tisztí ügyészség előterjesztése alapján a kérvényt elvetette s a választást helyben hagyta.

Kik lesznek a képviselőtestület tagjai a legtöbb adótfizetők közül? Az újpesti legtöbb adótfizetők közül, az 1902-ik évben következők lesznek a községi képviselőtestület tagjai. *Reudés tagok:* 1. Leimer testvérek. 2. Wolfner Gyula és Trsa. 3. Egyedi-gyár. 4. Mauthner Mihály. 5. Löwy Armin és fiai. 6. Schreiber Gyula. 7. Csepesányi Béla. 8. Ladányi Zsigmond. 9. Maczek Károly. 10. Sonnenfeld Lina és fiai. 11. Róm. kath. egyház. 12. Brankovics és Keppich. 13. Dr. Dajcs Edéné. 14. Schwartz Jakab. 15. Deutsch Zsigmond. 16. Gróf Károlyi Sándor. 17. Kazda József. 18. Sonnenfeld testvérek. 19. Fürst Gerzon. 20. Löwy Dávid és fiai. *Pótlagok:* 1. Székely Lajos. 2. Adamis Lajos. 3. Dr. Pollacsek Károly.

Az „Újpesti Közlöny” legutóbbi számában két helyen foglalkozik a „Gyermekbarát Egyesület” mulatságával. Az egyik helyen azt mondja „egyáltalán a közönség fiatalja, öregje egy kellemetlenül esalódott érzéssel hagyta el a termet s hiába volt a zenekar minden igyekezete, 3 órákor hajnalban halotti esend velt mindent körül”. A lap másik részén pedig ezt írja: „A mi az estélyt magát illeti, utánna tánez következett és ez széles jó kedvben reggelig tartott.” Hahaha!

Kizárt orvostanhallgató. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minster, a budapesti tud. egyetem tanácsának javaslatára, Zala (Zugler) József orvostan-hallgatót, az egyetemi fegyelmi szabályzat 83. §-ába ütköző s a közérkölesiséget sértő magaviselele miatt, az összes magyarországi főiskolákról egyszer s mindenkorra kizárta. Az újpesti Sonnenberg-ügy ezzel, reméljük, véglegesen lekerült a napirendről.

Ötezer szederfa-csemetét ingyért oszt ki a község faiskolájából az előjáróság azon háztulajdonosoknak, kik kertjeikben, udvaraikban szederfát ültetni akarnak s akik eziránt a község előjáróságához fordulnak.

Dalegyesület Rákospalotán. Papp Béla, rákospalotai községi kiadó, aki a fővárosi s vidéki dalegyesületeknek hosszú időn át tagja volt: dalegyesület alakítására

hunyt, kérve őt, ne hagyja ebben a hideg francia földben s vigye vissza gyermek-kora napos hazájába.

Ekkor örült fájdalomában, egyrésztől, hogy neje végakarátának engedelmessédjék, másrésztől, hogy el ne veszítse őt végképpen, bebalzsamozta kedves halottját, még pedig olyan titkos szerrel, mely lehetővé tette, hogy a test megtartsa az életben birt egész ruganyosságát.

Es zokogások közt, melyek torkát elfojtották arra a gondolatra, hogy megfosztják őt hön szeretett életépárjától folytatta:

— És az a legszomorubb és legfájdalmasabb az előtűnk kedves lény elhunytában, hogy anyagi mivolta eltűnik, hogy üresen látjuk a széket, a melyben ülni szeretett s a ruhát, a melyet viselt, összeesve lögni alá a fogasról.

Nos, én csökkentettem fájdalmamat, a midőn bebalzsamoztam hön szeretett nőmet és ha mindjárt érzéketlen volt is, ha nem beszélt és nem mozdult, legalább is itt volt, betöltve személyével a kis lakást, melyben olyan hön szeretettük egymást. Mellette életem, beszéltem neki s előmozdítottam az élet benyomását azzal is, hogy minden este megfésültetem, mint a hogy szokása volt, mikor még a lelke nem szállt el, s voltak pillanatok, uram, a mikor feledtem, hogy szegény nöm meghalt, miután még mindig ott volt.

Es Gusztáv a szegény férj magyarázatait hallván, őszintén megbánta ostoba gyáva-ságát.

Es mégis, bár ez a történet nagyon régi, még ma is félelem fogja el, ha este fésülni hívják.

felismerte a nejét, a kit minden este meg szokott fésülni. De elragadtatva, dühében reszkelve, nem tudván többé magán uralkodni, rá vetette magát.

— Ah nyomorult, te tréfát üzol velem, kezelt fogsz azzal a másikkal, hogy örültté tégy!

Valóságos esata fejlődött ki, melynek csak egy késői vendég belépése szakított véget.

De az asszony nem adta meg magát. Egész felháborodva urának és férjének brutalitásán, futott egyenesen a rendőrségre panaszt tenni.

Kis idő múlva megidézve, hogy magaviseleletét megmagyarázza, Gusztáv ur elbeszélte a furesa történetet s kérve kérte a rendőrkapitányt, hogy jöjjon segítségére. Ez, bár sok különös dolgot látott már életében, egy fogalmazó kíséretében kíváncsisághból a spanyolhoz ment.

Elég hosszú várakozás után a lakosztály bejárata előtt, arra a fenyegetésre, hogy betörnek az ajtót, az ismeretlen bebocsátotta őket.

— En a rendőrkapitány vagyok.
— Ah! már! — sóhajtott fel az ismeretlen, nagyon szomorúan.

Es tudván a látogatás okát, minden további ellenállás nélkül bevezette a rendőroket a meredt szemű nő szobájába.

Es itt könnyes szemekkel megmagyarázta a rendőrkapitányt, hogy korán nősült, Braziliából jött és itt kedves neje pár hónap múlva megtámadta a zordonalb éghajlat úgy, hogy minden ápolás daczara befejezte romboló művét a betegség: egy kódos szürke téli napon a kedves lény el-

hívja fel rákospalota közönségét. Tekintve a dal és zene erkölcsnemesítő hatását, reméljük, hogy Rákospalota művelt közönsége teljes erejéből fogja támogatni Papp Béla eszméjét s azon lesz, hogy az eszme mielőbb megvalósuljon.

Polgári Nagyvendéglő. *Karikás Lajos*, az újpesti község ház földszintjén lévő fényesen s a mai igényeknek megfelelően berendezett vendéglő helyiségeknek bérlője f. é. október hó 19-én este nyitja meg „Polgári Nagyvendéglőjét”, amelyben már a reggeli órákban jutányos villásreggelivel szolgál, déli és esteli étlapja változatos lesz s azonkívül mindenféle ünnepélyekre, társasvacsorákra, névnapokra, esküvőkre s diszlakomákra stb. felajánlja a konyháját, amelyben hogy zamatos magyar ételek fognak készülni: arról kezeskedik Karikás Lajos eddigi jó hírneve. A megnyitásra ezennel felhívjuk a t. közönség figyelmét.

A köszönő levelek egy új neme című közleményünkre a „Társadalmi Lapok” az ügyvéd furfangos okoskodásával s a locsi-fecsi asszonyok bőbeszédűségével válaszol. Miután pedig ügyvédekkel s asszonyokkal bíró nélkül nem lehet tárgyalni: ennek következtében, mi a hírlapok részrehajlatlan bírójára, a józan közvéleményre bizzuk annak a megítélését, hogy a „Közérdek” avagy a „Társadalmi Lapok” igyekezete volt-e „szánalmasabb” a tanító-kérdésben. A józan közvélemény tudja, hogy a „Közérdek” azzal a kívánságával, hogy a „tanítók ne csak oktassanak, hanem neveljenek is, hogy *egyedül* hivatásuknak éljenek”: nem sértette meg se egészében se egyes tagjaiban a tanítósságot s nem vonhatta kétségbe függetlenségüket, és így a „Közérdek” befejezettek tekinteti a „Társadalmi Lapokkal” folytatott tárgyalást.

A Margitszigeti téli fürdő. A Margitszigeti téli fürdő időszeke október 1-én nyílt meg hivatalosan. Ez az első eset, hogy a sziget fogadóit október elsején nem csukták be; a kisebbik szállót téli szanatoriummá alakították át. Az üdülők a kis szállóból földött folyósón jutnak az új fürdőbe, a társalgóba és a vendéglőbe. A téli kurára már most is jelentkeztek a felügyelőségnel; a rendes fürdőorvos, dr. *Ótvész József* egész télen át a szigeten lesz a betegek rendelkezésére.

Egy örült merénylete. F. hó. 16 án délután két órakor Hlatinik József fővárosi háztulajdonost, veje, *Szabella* Ferencé ács, megtámadta és forgópisztolylyal háromszor rálőtt. Két golyó a falba furódott, egy a háztulajdonos balkarját sebezte meg. A merénylő elfutott, de az Attila-utca 9. szám alatt levő lakásán elfogták és bevitték a főkapitányságra. Itt kiderült, hogy közveszélyes örült. Sabellát a Lipót-mezei tébolyda megfigyelőosztályába vették.

IRODALOM.

***Az állatok világából** most megjelent 37-ik füzetben az egér-félékről különösen pedig a patkányokról van szó. Hogy ezek az utálatot keltő állatok milyen mértékben szaporodnak el, Brehm szinte mesés dolgokat beszél. Azt mondja, hogy Páris egyik vághőhidján négy hét alatt 16-ezer darabot vertek agyon és hogy a patkányok egy pecezertanyán egyetlen éj folyamán alatt 35 döglött lovat ettek meg. Nagy Napoleon 1816 június 27-én egész kíséretével reggeli nélkül maradt, mert a patkányok a konyhába betörték és mindent fölfaltak. Egy alkalommal az ebédlő császár szobájába törtek s valóságos harcokat kellett vívni velük. Arról, hogy a tengeri hajókon milyen károkat okoznak és hogy azokból mily végtelen nehézeteket kipusztítani, szintén igen érdekes dolgokat mond el a tudós szerző. Az említett füzetben különben az erdei-, a házi-, a gözü-, a törpe-, valamint a berber-egérről is találunk vonzóan megírt ismertetést, igen sikerült szövegrajzok kapcsán. A kiadócéghez a füzethez színes nyomatu műmellékletet csatolt, a mely a törpe-egereket ábrázolja. Az állatok világa című gyönyörű műnek egy-egy füzeté 80 fillérért kapható úgy a Légrády testvérek könyvkiadóhivatalában (Váci-körút 78) mint minden könyves boltban.

***Stuart Mária.** Annak a nagy tragédiának, mely 300 esztendővel ezelőtt a brit

félszigeten játszódott le és azóta ezerszer ismétlődött költői művekbe és színpadokon, döntő okmánya most megjelent. Félvnyi pergamen lap ez, kelt Greenwichben, 1687. február 1-én. Kaeskarings, középkori betűkkel ez a szó van alatta: Elisabeth. Ezt a szót az a kéz írta, a melyről egy festő hazánk fia, Lietzenmayer Sándor annyi skizzet csinált, míg ki tudta fejezni benne azt, a mit itt a kéznek is beszélni kell, a gyűlöletet, az önvádat, politikai kényszert, a fanatizmust, az alsórendű asszonyiságot, mindazt, a minek akkor ebben a kézben reszketnie kellett és ebből a kézből kinőtt a kép, Erzsébet királynő, a mint aláírja Stuart Mária halálos ítéletét. És legördült a lilomkaresuságu szép asszony feje, a ki szép volt és erőszakos, bünnös, de bűnében is mindig nőies, a ki olyan egészen, nagyon asszony volt. A ki izlelgette a szerelem kelyhét, a kinek szívét megejtették a tavaszok újra, meg újra és a ki mégis mindig leányos maradt, mint a virág még akkor is fehér, akkor is virág, a mikor a szél az ut porában hempergeti.

Ezt a nagy következtetésű halálos ítéletet hű hasonmásban adja Magyarországon először a Nagy Képes Világtörténet 137. füzeté.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyúttal e kötet írója is. Egy-egy kötet ára díszes félbőr-kötésben 16 korona; füzeteként is kapható 60 fillérré. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadókánál (Révai Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest, VIII. Ullői-ut 18. sz.) minden hazai könyvkereskedés utján.

***Uj zeneművek.** 303 eredeti magyar dalra, szalonénekekre és népdalra hirtet előfizetést *Zsádányi Armand* zeneszerző. A dalok különleges alakban énekhangra és két hegedűre igazi hamisítatlan cigányos modorban vannak letéve olyképen, hogy azok két cimbalmon, vagy zongorán is játszhatók, illetve kísérhetők.

Szerzőt, — dalainak ily alakban való átírásánál és közrebocsátásánál — az a ezél vezette, hogy ezek a modern dalok a régi dalnokok, hegedűsök és lantosok módjára énekel, lantot utánozó, hegedűpöngéttel és cimbalomkiserettel is előadhatók s ily formán élvezhetők legyenek.

A páratlanak mondható gazdag gyűjtemény, mely szerző eredeti dalszerzeményeinek javarésztét foglalja magában, 40 füzetből áll, minden füzet 10—10 oldal tartalommal.

A dalirodalom majd minden válfaja előfordul ebben a dalgyűjteményben, 202 magyar dal és népdalon kívül tartalmaz 101 szalonéneket és műdalt, ezek között: balladák, barkarollák, betyár-, bölcső-, bor-, boszorkány-, bucsudalok, továbbá: dalkeringők, dalmazurkák, dalok szó- vagy szöveg nélkül, drámai allegoria dalokkal, elegiák, emlék-, gúny-, gyász-, gyermek- és hazidalok, himnuszok, katonadalok, legendák, műdalogok, nemzeti és nemzeti dalok u. m. német, román, orosz, szerb, török, cserkesz, spanyol, stb. végre: ódák, párdalok, rokka- és sajkadalok, románczok, szerenádok, történelmi-, tréfás- és vig dalok.

Száznál több hazai és néhány világhírű külföldi költő von képviselve válogatott legjobb költeményeivel, miket szerző a legutóbbi 50 év alatt megjelent összes szépirodalmi lapokból gyűjtött s tartalmukhoz híven zenésített meg.

Az érdekes vállalat 1901. évi november havában indul meg, mikor az I-ső füzet, s minden következő hónapban egy-egy füzet meg fog jelenni.

Előfizetés az első három füzetre 6 korona, mely összeg közvetlenül Zsádányi Armand zeneszerző címére Galga-Hévíz (Pest-megye) küldendő.

Előjegyzések és megrendelések egyes füzetekre szintén elfogadtnak, mely utóbbi esetben minden füzet ára 2 kor. 40 fillér s a füzetek csakis **posta utánvétellel** vagy az ár előleges beküldése után **küldetnek meg.**

Az első három füzet tartalma a következő: *I. füzet.* 1. Oda. Te nagy, erős, hatalmas Isten Lord Byron. 2. Gyöngyvirágért mentem ki az erdőre *Illyés Bálint.* 3. Ne sirj kis lány (népdal) * * * 4. Hej, korcsmáros, mit ugrál kend Pósa Lajos. 5. Ha szomorú vagyok most is Tóth Kálmán. 6. Az én babám durezás leány Kisfaludy Károly. 7. Románcz. Mylady sir! Egy fürge kis egérke. *Ouida.* *II. füzet.* 8. Bihari nóta. Rajtam ne

esodálkozottok Gyulai Pál. 9. Ősz végén. Pusztá már az erdők fája *Illyés Bálint.* 10. Ide kis lány, ide hozzám *Petőfi Sándor.* 11. Feledsz, feledsz, elfeledsz már *Tóth Kálmán.* 12. Nem volt ilyen boldog *Halász Dezső.* 13. Szomoruan sirdogál az őszi szél *Pósa Lajos.* 14. Dalkeringő. Midőn először láttalak *Miss Fothergill. III. füzet.* 15. Kurucz bordal. Villog tüze, gyöngye *Tokajnak Bartók Lajos.* 16. Harmat gyöngye reszket a falevelen *Illyés Bálint.* 17. A kis lány még csak azt mondja (népdal) * * * 18. Selymes Panna áll nagy szépség hírében *Szentirmay E.* 19. Ballada. Lengő haja volt a lánynak *Charles Cros.*

1991. végrh. sz. 1901.

Arverési hirdetemény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a bpesti VI. ker. kir. járásbírósnak 1898. évi 33736. sz. elrendelő végzése folytán **dr. Bródy Samu** ügyvéd által képviselt **Első magyar betűöntőde r. t.** felperes részére **dr. Steinhárd Sugár Bódog** alperes ellen 280,000 kor. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1282 koronára becsült ingóságokra az újpesti kir. járásbírósnak V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna **Ujpesten, Arpad-ut 24. sz. a.** alperes lakásán leendő megtartása határidőül 1901. évi október hó 24. napján d. u. 3 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató köveletését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1901. évi október hó 9. napján.

Polgár

kir. bírósági végre ajtó.

1495. végrh. sz. 1901.

Arverési hirdetemény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az újpesti kir. járásbírósnak 1901. évi V. 1504 3. számú végzése folytán **Tompa Antal** ügyvéd által képviselt **Beneze József** felperes részére **Gulyás József** alperes ellen 1200 kor. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 777 kor. becsült ingóságokra az újpesti kir. járásbírósnak V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna **Ujpesten, Erzsébet-utca 9. sz. a.** leendő megtartása határidőül 1901. évi október hó 19. napján d. u. 3 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató köveletését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Ujpesten, 1901. évi október hó 3. napján.

Kiss Gyula

kir. bírósági végrehajtó.

Arpad-ut 4. sz. házban

Üzlethelyiségek lakással s még kisebb-nagyobb lakások azonnal is kiadók.

Nyomatott Fuchs Antal kő- és könyvnyomdájában Ujpest, István-utca sz.